

Sprostowanie do decyzji Rady 2006/970/Euratom z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącej siódmego programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej (2007–2011)

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 400 z dnia 30 grudnia 2006 r.)

Decyzja 2006/970/Euratom otrzymuje brzmienie:

DECYZJA RADY

z dnia 18 grudnia 2006 r.

dotycząca siódmego programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej (2007–2011)

(2006/970/EURATOM)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 7,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wspólne krajowe i europejskie starania w zakresie badań i szkoleń są niezbędne do wspierania i zapewnienia wzrostu gospodarczego oraz dobrobytu obywateli w Europie.
- (2) Siódmy program ramowy powinien uzupełniać inne działania UE w zakresie polityki badawczej, które są konieczne do wdrożenia strategii lizbońskiej, w szczególności działań dotyczących edukacji, szkolenia, konkurencyjności i innowacyjności, przemysłu, zatrudnienia i środowiska naturalnego.
- (3) Siódmy program ramowy opiera się na osiągnięciach poprzedniego programu w tworzeniu europejskiej przestrzeni badawczej i kontynuuje je, tak aby rozwijać w Europie gospodarkę i społeczeństwo oparte na wiedzy.
- (4) W zielonej księdze pt.: „W kierunku europejskiej strategii na rzecz bezpieczeństwa dostaw energii” Komisja kładzie nacisk na udział energii jądrowej w zmniejszaniu emisji gazów cieplarnianych i zmniejszaniu uzależnienia Europy od importowanej energii.
- (5) W dniu 24 sierpnia 2005 r. Komisja przedłożyła wnioski z zewnętrznego oceny wdrożenia i wyników działań

wspólnotowych podjętych w tej dziedzinie w okresie pięciu lat poprzedzających tę ocenę, wraz z towarzyszącymi tym wnioskami obserwacjami Komisji.

- (6) W odniesieniu do decyzji Rady z dnia 26 listopada 2004 r., zmieniającej wytyczne negocjacyjne dotyczące Międzynarodowego Eksperymentalnego Reaktora Termojądrowego (ITER), realizacja ITER w Europie powinna być, w ramach szerszego podejścia do energii syntezy jądrowej, głównym elementem działań na rzecz badań nad syntezą jądrową prowadzonych w ramach siódmego programu ramowego.
- (7) Wdrażanie siódmego programu ramowego może zapoczątkować tworzenie wspólnych przedsiębiorstw w rozumieniu art. 45–51 Traktatu.
- (8) Działalność badawcza wspierana przez siódmy program ramowy powinna być zgodna z podstawowymi zasadami etycznymi, także z tymi, które znalazły swój wyraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Opinie Europejskiej Grupy ds. Etyki w Nauce i Nowych Technologiach są i będą uwzględniane.
- (9) Niniejsza decyzja ustanawia, na cały okres trwania programu, kopertę finansową stanowiącą główny punkt odniesienia dla władzy budżetowej podczas corocznej procedury budżetowej w rozumieniu pkt 37 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽³⁾.
- (10) Należy zapewnić należyte zarządzanie finansami siódmego programu ramowego i jego wdrożenie w sposób jak najbardziej efektywny i przyjazny dla użytkowników, jak również łatwy dostęp dla wszystkich uczestników.

⁽¹⁾ Opinia wydana dnia 15 czerwca 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. C 65 z 17.3.2006, str. 9.

⁽³⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

- (11) W ramach siódmego programu ramowego należyta uwaga powinna zostać poświęcona roli kobiet w nauce i badaniach z myślą o dalszym zwiększaniu ich aktywnego udziału w badaniach.
- (12) Wspólne Centrum Badawcze (WCB) powinno przyczynić się do zapewniania ukierunkowanego na użytkownika, naukowego i technicznego wsparcia w tworzeniu, rozwijaniu, realizacji i monitorowaniu polityk Wspólnoty. WCB powinno więc nadal funkcjonować jako niezależny ośrodek referencyjny UE w zakresie nauki i technologii w dziedzinach należących do jego kompetencji.
- (13) Międzynarodowy i światowy wymiar europejskich działań badawczych jest ważny w związku z wzajemnymi korzyściami. Siódmy program ramowy powinien być otwarty dla uczestnictwa państw, które zawarły w tym celu wymagane umowy, jak również dla udziału, na poziomie projektów i na podstawie wzajemnych korzyści, podmiotów z państw trzecich i organizacji międzynarodowych działających na rzecz współpracy naukowej.
- (14) Siódmy program ramowy powinien przyczynić się do rozszerzenia Unii Europejskiej, wspierając kraje kandydujące w zakresie nauki i technologii na rzecz wdrażania dorobku Wspólnoty oraz na rzecz ich włączenia do europejskiej przestrzeni badawczej.
- (15) Należy także przyjąć stosowne środki, aby zapobiec nieprawidłowościom i nadużyciom, jak również należy podjąć odpowiednie kroki w celu odzyskania utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych środków zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innym nieprawidłowościami ⁽²⁾ oraz rozporządzeniem Rady (Euratom) nr 1074/1999 z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽³⁾.

- (16) Komisja przeprowadziła konsultacje z Komitetem Badań Naukowych i Technicznych, który wydał swoją opinię,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przyjęcie siódmego programu ramowego

Niniejszym przyjmuje się wieloletni program ramowy w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej,

⁽¹⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, str. 8.

zwany dalej „siódmym programem ramowym”, na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2011 r.

Artykuł 2

Cele

1. Siódmy program ramowy dąży do osiągnięcia ogólnych celów określonych w art. 1 i art. 2 lit. a) Traktatu, przyczyniając się jednocześnie do stworzenia społeczeństwa opartego na wiedzy, bazując na europejskiej przestrzeni badawczej.

2. Siódmy program ramowy obejmuje wspólnotowe badania, rozwój technologiczny, współpracę międzynarodową, upowszechnianie informacji technicznych i zastosowanie, jak również działania szkoleniowe, zawarte w dwóch programach szczegółowych:

Pierwszy program szczegółowy obejmuje:

- a) badania nad energią syntezy jądrowej, których celem jest rozwój technologii na rzecz bezpiecznego, trwałego, przyjaznego dla środowiska i ekonomicznie opłacalnego źródła energii;
- b) rozszczepienie jądrowe i ochronę przed promieniowaniem w celu wzmocnienia, w szczególności wyników w zakresie bezpieczeństwa, wydajności zasobów oraz efektywności pod względem kosztów w odniesieniu do rozszczepienia jądrowego i innych zastosowań promieniowania w przemyśle i medycynie.

Drugi program szczegółowy obejmuje działania Wspólnego Centrum Badawczego (WBC) w dziedzinie energii jądrowej.

3. Ogólne kierunki programów szczegółowych opisane są w załączniku I.

Artykuł 3

Ogólna maksymalna kwota i podział na poszczególne programy

1. Ogólna maksymalna kwota przeznaczona na realizację siódmego programu ramowego na okres 2007–2011 wynosi 2 751 mln EUR. Kwota ta jest podzielona w następujący sposób (w mln EUR):

Badania nad energią syntezy jądrowej ⁽¹⁾	1 947
Rozszczepienie jądrowe i ochrona przed promieniowaniem	287
Działania WCB w zakresie badań jądrowych	517

⁽¹⁾ W ramach kwoty przeznaczonej na badania nad energią syntezy jądrowej co najmniej 900 mln EUR będzie zarezerwowane na działania inne niż budowa ITER, wymienione w załączniku I.

2. Szczegółowe zasady udziału finansowego Wspólnoty w siódmym programie ramowym są określone w załączniku II.

Artykuł 4

Ochrona interesów finansowych Wspólnot

W odniesieniu do działań Wspólnoty finansowanych na podstawie niniejszej decyzji rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95 i (Euratom, WE) nr 2185/96 stosuje się do wszelkich naruszeń przepisów prawa wspólnotowego, w tym naruszenia zobowiązań umownych ustanowionych na podstawie siódmego programu ramowego, wynikających z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które ma lub mogłoby mieć negatywny wpływ na budżet ogólny Unii Europejskiej lub budżety przez nią zarządzane, poprzez nieuzasadnioną pozycję wydatków.

Artykuł 5

Podstawowe zasady etyczne

Wszelka działalność badawcza prowadzona w ramach siódmego programu ramowego jest prowadzona zgodnie z podstawowymi zasadami etycznymi.

Artykuł 6

Monitorowanie, ocena i przegląd

1. Komisja w sposób ciągły i systematyczny monitoruje wdrażanie siódmego programu ramowego i jego programów szczegółowych i regularnie składa sprawozdania na temat wyników monitorowania oraz upowszechnia te wyniki.

2. Nie później niż w 2010 r. Komisja przeprowadza, z pomocą zewnętrznych ekspertów, opartą na danych, śródkresową ocenę siódmego programu ramowego oraz jego programów szczegółowych, bazując na ocenie *ex post* szóstego programu ramowego. Ocena ta będzie dotyczyć jakości prowadzonej działalności badawczej, jak również jakości wdrażania i zarządzania oraz postępów w realizacji wyznaczonych celów.

3. Po zakończeniu siódmego programu ramowego Komisja spowoduje przeprowadzenie przez niezależnych ekspertów oceny zewnętrznej dotyczącej jego uzasadnienia, wdrażania oraz osiągnięć.

Komisja przekazuje wnioski z tej oceny, wraz z uwagami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 7

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Rady

J.-E. ENESTAM

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

CELE NAUKOWE I TECHNOLOGICZNE, TEMATY I DZIAŁANIA

WPROWADZENIE

Siódmy program ramowy badań Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej jest podzielony na dwie części odpowiadające działaniom „pośrednim” w dziedzinie badań nad energią syntezy jądrowej, rozszczepieniem jądrowym i ochroną przed promieniowaniem oraz działaniom „bezpośrednim” w zakresie badań prowadzonych przez WBC.

I.A. BADANIA NAD ENERGIĄ SYNTEZY JĄDROWEJ

Cel

Opracowanie podstaw naukowych dla budowy prototypowych reaktorów dla bezpiecznych, trwałych, przyjaznych dla środowiska i ekonomicznie opłacalnych elektrowni oraz budowa ITER jako najważniejszy krok w tym kierunku.

Uzasadnienie

Zaopatrzenie Europy w energię jest źródłem poważnych problemów w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Należy w szczególności podjąć środki, które sprostają problemom dotyczącym bezpieczeństwa dostaw, zmian klimatu i zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałając jednocześnie zagrożeniom dla przyszłego wzrostu gospodarczego.

Oprócz starań, które UE czyni w dziedzinie badań nad odnawialną energią, synteza jądrowa może za kilkadziesiąt lat – po wprowadzeniu na rynek komercyjnych reaktorów termojądrowych – w znacznym stopniu przyczynić się do urzeczywistnienia trwałych i pewnych dostaw energii w UE. Jej pomyślny rozwój zapewniłby źródło bezpiecznej, trwałej i przyjaznej dla środowiska energii. Długookresowym celem europejskich badań nad syntezą jądrową łączącym wszystkie działania państw członkowskich i stowarzyszonych państw trzecich w tej dziedzinie jest wspólne stworzenie, za około trzydzieści lub trzydzieści pięć lat oraz w zależności od postępu technicznego i naukowego, prototypowych reaktorów dla elektrowni, które spełnią te wymagania i będą ekonomicznie opłacalne.

Strategia na rzecz osiągnięcia długookresowego celu zakłada, jako priorytet, budowę ITER (urządzenia eksperymentalnego o dużym znaczeniu, dzięki któremu zostanie udowodniona naukowa i techniczna wykonalność produkcji energii dzięki syntezie jądrowej), a następnie budowę DEMO, czyli „demonstracyjnej” elektrowni termojądrowej. Strategii tej będzie towarzyszyć dynamiczny program wspierania działań B+R na rzecz ITER i na rzecz rozwoju materiałów, technologii i fizyki syntezy jądrowej niezbędnych do budowy DEMO. Będzie to możliwe przy udziale przedsiębiorstw europejskich, zreszczeń na rzecz syntezy jądrowej i państw trzecich, w szczególności stron porozumienia w sprawie ITER.

Działania

1. Realizacja ITER

Prace te obejmują działania związane ze wspólną realizacją ITER (jako międzynarodowej infrastruktury badawczej), w szczególności przygotowanie lokalizacji, powołanie organizacji ITER i wspólnego europejskiego przedsiębiorstwa ITER, zarządzanie i rekrutację personelu, ogólne wsparcie techniczne i administracyjne, budowę urządzeń i instalacji oraz wsparcie dla projektu w trakcie budowy.

2. B+R na rzecz przygotowania funkcjonowania ITER

Ukierunkowany program w zakresie fizyki i technologii będzie wykorzystywał istotne urządzenia i zasoby w programie syntezy jądrowej, tj. JET, i inne urządzenia wykorzystujące pułapki magnetyczne, istniejące lub w budowie (tokamaki, stellaratory, układy skurczu plazmy z odwróconym polem magnetycznym – *Reversed Field Pinch*). Oceniać on będzie podstawowe technologie ITER, skonsoliduje decyzje w sprawie projektu ITER i przygotowuje funkcjonowanie ITER poprzez działania doświadczalne i teoretyczne.

3. *Działania technologiczne na rzecz przygotowania DEMO*

Działania te obejmują dynamiczny rozwój materiałów syntezy jądrowej i kluczowych technologii syntezy jądrowej, w tym blanketów, oraz powołanie specjalnego zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie budowy urządzenia IFMIF (*International Fusion Materials Irradiation Facility*) kwalifikującego materiały do DEMO. Obejmą one badanie i modelowanie materiałów pod działaniem napromieniowania, prace studyjne nad koncepcyjnym projektem DEMO oraz prace studyjne nad bezpieczeństwem oraz środowiskowymi i społeczno-gospodarczymi aspektami energii syntezy jądrowej.

4. *Działania B+R w dłuższym okresie*

Działania te będą dotyczyć dalszego rozwoju ulepszonych koncepcji systemów magnetycznego zamknięcia o potencjalnych korzyściach dla elektrowni termojądrowych (koncentrując się na zakończeniu budowy urządzenia Stellarator W7-X), a także teorii i modelowania mających na celu całościowe zrozumienie zachowania plazm syntezy jądrowej i koordynację cywilnych działań badawczych państw członkowskich w dziedzinie zamknięcia bezwładnościowego w kontekście działania dotyczącego podtrzymywania kontaktów.

5. *Zasoby ludzkie, edukacja i szkolenie*

Ze względu na natychmiastowe i średniookresowe potrzeby ITER, a także w perspektywie dalszego rozwoju syntezy jądrowej, dostępne będą inicjatywy na rzecz zapewnienia odpowiednich zasobów ludzkich pod względem liczby, zakresu kompetencji oraz wysokiego poziomu wykształcenia i doświadczenia, w szczególności w odniesieniu do fizyki i inżynierii syntezy jądrowej.

6. *Infrastruktury*

Budowa międzynarodowego projektu ITER w dziedzinie badań nad energią syntezy jądrowej będzie stanowić element nowych infrastruktur badawczych o ważnym wymiarze europejskim.

7. *Procesy transferu technologii*

ITER wymagać będzie nowych i bardziej elastycznych struktur organizacyjnych, tak by umożliwić szybkie przekazywanie innowacji i postępu technicznego uzyskiwanych dzięki ITER na potrzeby przemysłu, umożliwiając tym samym sprostanie wyzwaniu polegającemu na zapewnieniu wysokiej konkurencyjności europejskiego przemysłu.

IB. ROZSZCZEPIENIE JĄDROWE I OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM

Cel

Stworzenie solidnych podstaw naukowych i technicznych w celu przyspieszenia praktycznych postępów w dziedzinie bezpieczniejszego gospodarowania długotrwałymi odpadami promieniotwórczymi, zwłaszcza poprawa wyników w zakresie bezpieczeństwa, wydajności zasobów i efektywności energii jądrowej pod względem kosztów oraz zapewnienie solidnego i społecznie akceptowanego systemu ochrony człowieka i środowiska przed skutkami promieniowania jonizującego.

Uzasadnienie

Jedna trzecia całej energii elektrycznej zużywanej w UE pochodzi obecnie z energii jądrowej, która jako najważniejsze źródło energii elektrycznej wytwarzanej przy obciążeniu podstawowym bez emisji dwutlenku węgla podczas działania elektrowni jądrowej stanowi istotny element debaty na temat sposobów walki ze zmianami klimatu i ograniczania zależności Europy od energii importowanej. Sektor jądrowy w Europie jako całość charakteryzuje się użyciem nowoczesnych technologii i zapewnia miejsca pracy kilkuset tysiącom wysoko wykwalifikowanych pracowników. Bardziej zaawansowana technologia jądrowa mogłaby pozwolić na znaczną poprawę wydajności i wykorzystania zasobów, zapewniając jednocześnie jeszcze wyższe normy bezpieczeństwa i produkując mniejszą ilość odpadów niż obecne techniki.

Istnieją jednakże duże obawy dotyczące dalszego wykorzystania tego źródła energii w UE. Wciąż potrzebne są wysiłki na rzecz zapewnienia ciągłości dotychczasowych doskonałych wyników Wspólnoty w zakresie bezpieczeństwa, a poprawa ochrony przed promieniowaniem nadal stanowi zadanie priorytetowe. Kwestiami kluczowymi są bezpieczeństwo działania reaktorów i gospodarka długotrwałymi odpadami, które to kwestie były przedmiotem ciągłych prac na poziomie technicznym, chociaż należy również uwzględnić czynniki natury politycznej i społecznej. We wszystkich zastosowaniach promieniowania w przemyśle, podobnie jak w medycynie, nadrzędną zasadą jest ochrona człowieka i środowiska. Wszystkimi objętymi tym działaniem dziedzinami kieruje nadrzędny cel, jakim jest zapewnienie wysokich poziomów

bezpieczeństwa. Podobnie istnieją jasno sprecyzowane potrzeby w sektorze nauk jądrowych i inżynierii jądrowej dotyczące dostępności infrastruktur badawczych i wiedzy specjalistycznej. Ponadto poszczególne obszary techniczne są powiązane kluczowymi tematami przekrojowymi, takimi jak jądrowy cykl paliwowy, chemia aktynowców, analiza ryzyka i ocena bezpieczeństwa, a nawet kwestie dotyczące społeczeństwa i rządów.

Konieczne jest także przeprowadzenie badań w celu określenia nowych możliwości naukowych i technologicznych oraz sprostania w sposób elastyczny nowym potrzebom polityk, które pojawią się podczas trwania siódmego programu ramowego.

Działania

1. Gospodarka odpadami promieniotwórczymi

Działania badawcze i rozwojowe ukierunkowane na wdrożenia, dotyczące wszystkich pozostałych kluczowych aspektów składowania w głębokich warstwach geologicznych wypalonego paliwa jądrowego i długotrwałych odpadów promieniotwórczych i, w stosownych przypadkach, demonstracja w dziedzinie technologii i bezpieczeństwa oraz zapoczątkowanie wspólnego europejskiego podejścia do głównych zagadnień związanych z gospodarką odpadami i ich usuwaniem. Badania nad podziałem i transmutacją lub inne koncepcje mające na celu redukcję ilości odpadów przeznaczonych do usunięcia lub zagrożeń z nimi związanych.

2. Systemy reaktorów

Badania, których celem jest podtrzymanie stałego bezpiecznego działania wszystkich istotnych rodzajów istniejących systemów reaktorów (w tym urządzeń cyklu paliwowego), uwzględniając nowe wyzwania, takie jak przedłużenie cyklu życia i rozwój nowych zaawansowanych metodologii oceny bezpieczeństwa (zarówno czynnika technicznego, jak i ludzkiego), także w przypadku poważnych awarii, oraz ocena potencjału, bezpieczeństwa i kwestii związanych z gospodarką odpadami przyszłych systemów reaktorów w krótkim i średnim okresie, co pozwoli na zachowanie już istniejących w UE wysokich norm bezpieczeństwa oraz na znaczną poprawę długofalowej gospodarki odpadami promieniotwórczymi.

3. Ochrona przed promieniowaniem

Badania, w szczególności nad ryzykiem związanym z niskimi dawkami promieniowania, zastosowaniami w medycynie i postępowaniem w przypadku awarii, mające na celu stworzenie podstaw naukowych dla solidnego, wyważonego i społecznie akceptowanego systemu ochrony, który niesłusznie nie ograniczy korzystnego i powszechnego użycia promieniowania w medycynie i przemyśle. Badania mające na celu ograniczenie skutków terroryzmu jądrowego i radiologicznego oraz nielegalnego użycia materiału jądrowego.

4. Infrastruktury

Wspieranie dostępności infrastruktur badawczych, takich jak urządzenia do testowania materiału, podziemne laboratoria badawcze, urządzenia radiobiologiczne i banki tkanek, oraz współpracy między tymi infrastrukturami, co jest konieczne w celu utrzymania wysokiego poziomu osiągnięć technicznych, innowacji i bezpieczeństwa w sektorze jądrowym w Europie.

5. Zasoby ludzkie, mobilność i szkolenie

Wspieranie utrzymania i dalszego rozwoju kompetencji naukowych i potencjału ludzkiego (np. poprzez wspólną działalność szkoleniową) w celu zagwarantowania w dłuższym okresie odpowiednio wykwalifikowanych naukowców, inżynierów i pracowników w sektorze jądrowym.

II. DZIAŁANIA WSPÓLNEGO CENTRUM BADAWCZEGO (WCB) W ZAKRESIE BADAŃ JĄDROWYCH

Cel

Zapewnienie ukierunkowanego na użytkownika, naukowego i technicznego wsparcia w procesie kształtowania wspólnotowej polityki w dziedzinie energii jądrowej poprzez wspieranie realizacji i monitorowania istniejących polityk oraz elastyczne reagowanie na nowe potrzeby polityczne.

Uzasadnienie

WCB wspiera cele europejskiej strategii na rzecz dostaw energii, w szczególności w osiągnięciu celów z Kioto. Wspólnota posiada uznane kompetencje w wielu aspektach technologii jądrowej, a opinia ta oparta jest na solidnej podstawie dotychczasowych sukcesów odniesionych w tej dziedzinie. Przydatność WCB we wsparciu dla polityk wspólnotowych i jego udział w nowych tendencjach w zakresie badań jądrowych opierają się na jego kompetencji naukowej i integracji z międzynarodowym środowiskiem naukowym oraz na współpracy z innymi ośrodkami badawczymi, jak również na upowszechnianiu wiedzy. WCB posiada kompetentnych pracowników i nowoczesne obiekty do prowadzenia uznanych prac naukowo-technicznych mających na celu utrzymanie europejskich badań w czołówce dzięki wysokiej jakości pracy naukowej i technicznej. WCB wspiera politykę Wspólnoty w utrzymaniu na przyszłość podstawowych umiejętności i wiedzy specjalistycznej, udostępniając posiadaną infrastrukturę innym naukowcom oraz szkoląc młodych naukowców i promując ich mobilność, przyczyniając się tym samym do podtrzymania w Europie *know-how* w dziedzinie techniki jądrowej. Nowe zapotrzebowanie pojawiło się w szczególności w politykach związanych ze stosunkami zewnętrznymi i bezpieczeństwem. W tych przypadkach potrzebne są wewnętrzne i bezpieczne informacje, analizy i systemy, które nie zawsze są dostępne na rynku.

Celem działań WCB w dziedzinie jądrowej jest spełnienie wymogów B+R na rzecz wsparcia Komisji i państw członkowskich. Celem niniejszego programu jest tworzenie i gromadzenie wiedzy oraz wkład do debaty na temat produkcji energii jądrowej, jej bezpieczeństwa i niezawodności, trwałego charakteru i kontroli, zagrożeń i wyzwań, w tym oceny innowacyjnych i przyszłych systemów.

Działania

Działania WCB będą skoncentrowane na:

- 1) gospodarce odpadami jądrowymi i ich oddziaływaniu na środowisko w celu zrozumienia jądrowych procesów paliwowych, począwszy od produkcji energii aż po usuwanie odpadów, oraz opracowanie skutecznych rozwiązań w gospodarce wysokoaktywnymi odpadami jądrowymi na podstawie dwóch głównych opcji (usuwanie bezpośrednie lub podział i transmutacja). Rozwijane będą również działania na rzecz poszerzenia wiedzy i udoskonalenia procesu przetwarzania lub kondycjonowania długotrwałych odpadów oraz podstawowe badania nad aktywnościami;
- 2) bezpieczeństwie jądrowym w realizacji badań nad istniejącymi, jak również nowymi cyklami paliwowymi oraz bezpieczeństwem reaktorów, zarówno typu zachodniego, jak i rosyjskiego, oraz nowymi projektami reaktorów. Dodatkowo WCB będzie uczestnikiem i koordynatorem europejskiego wkładu do międzynarodowego forum „Generacja IV” – inicjatywy B+R, w którą zaangażowane są najlepsze światowe organizacje badawcze. WCB integruje europejskie badania w tej dziedzinie oraz zapewnia, by europejski wkład do prac forum miał istotne znaczenie pod względem jakości. WCB będzie wnosilo wkład wyłącznie do tych obszarów badań, które mogą poprawić bezpieczeństwo i ochronę w innowacyjnych cyklach paliwa jądrowego, a w szczególności klasyfikację, badanie i analizę nowych paliw; wyznaczanie celów w zakresie bezpieczeństwa i jakości, wymogów bezpieczeństwa oraz zaawansowanych metod oceny systemów;
- 3) bezpieczeństwie fizycznym elektrowni jądrowych, we wspieraniu realizacji zobowiązań Wspólnoty, w szczególności kontroli obiektów cyklu paliwowego, ze szczególnym naciskiem na fazę końcową cyklu paliwowego, monitorowaniu radioaktywności w środowisku lub wdrażaniu dodatkowego protokołu i zintegrowanych zabezpieczeń oraz zapobieganiu nielegalnemu użyciu materiałów jądrowych i promieniotwórczych związanemu z nielegalnym handlem takimi materiałami.

Ponadto WCB ułatwi debatę opartą na faktach oraz takich proces podejmowania decyzji w sprawie odpowiedniego różnicowania źródeł energii, tak aby zaspokoić potrzeby energetyczne Europy (w tym w sprawie odnawialnych źródeł energii i energii jądrowej).

ZAŁĄCZNIK II

SYSTEMY FINANSOWANIA

Z zastrzeżeniem zasad uczestnictwa ustanowionych w celu wdrażania siódmego programu ramowego, Wspólnota będzie wspierać działania w zakresie badań i rozwoju technologicznego, w tym działania demonstracyjne, w ramach programów szczegółowych, poprzez różne systemy finansowania. Systemy te, osobno lub w połączeniu, będą wykorzystywane do finansowania różnych kategorii działań realizowanych przez siódmy program ramowy.

1. SYSTEMY FINANSOWANIA W DZIEDZINIE ENERGII SYNTEZY JĄDROWEJ

Szczególny charakter działań w dziedzinie badań nad energią syntezy jądrowej wymaga wdrożenia specjalnych ustaleń. Wsparcie finansowe zostanie przyznane działaniom prowadzonym na podstawie procedur określonych w:

- 1.1. umowach stowarzyszeniowych między Komisją a państwami członkowskimi lub w pełni stowarzyszonymi krajami trzecimi lub podmiotami ustanowionymi w państwach członkowskich lub w pełni stowarzyszonych krajach trzecich, przewidujących wykonanie części programu badawczego Wspólnoty w dziedzinie energii syntezy jądrowej, zgodnie z art. 10 Traktatu;
- 1.2. Europejskim porozumieniu w sprawie rozwoju syntezy jądrowej (EFDA), wielostronnym porozumieniu zawartym między Komisją a organizacjami w państwach członkowskich i krajach stowarzyszonych lub organizacjami działającymi w ich imieniu, przewidującym m.in. ramy dla dalszych badań nad technologią syntezy jądrowej w stowarzyszonych organizacjach i w przemyśle, wykorzystanie urządzeń JET i europejski wkład w międzynarodową współpracę;
- 1.3. wspólnym europejskim przedsiębiorstwie na rzecz realizacji ITER, opartym na art. 45–51 Traktatu;
- 1.4. umowach międzynarodowych między Euratomem a państwami trzecimi obejmujących działania badawczo-rozwojowe w dziedzinie energii syntezy jądrowej, w szczególności w umowie ITER;
- 1.5. każdej innej umowie wielostronnej zawartej między Wspólnotą a organizacjami stowarzyszonymi, w szczególności w porozumieniu w sprawie mobilności pracowników;
- 1.6. działaniach z podziałem kosztów w celu promowania i przyczyniania się do badań nad energią syntezy jądrowej we współpracy z organami państw członkowskich lub krajów stowarzyszonych z siódmym programem ramowym, które nie są związane umowami stowarzyszeniowymi.

Oprócz wspomnianych działań można będzie podejmować działania w celu promowania i rozwijania zasobów ludzkich, proponować stypendia, realizować inicjatywy w zakresie zintegrowanej infrastruktury, jak również szczegółowe działania wspierające zwłaszcza w celu koordynacji badań nad energią syntezy jądrowej, podejmowania prac studyjnych na rzecz wsparcia tych działań oraz wspierania publikacji, wymiany informacji oraz szkolenia w celu promowania transferu technologii.

2. SYSTEMY FINANSOWANIA W INNYCH DZIEDZINACH

Działania w ramach siódmego programu ramowego w dziedzinach innych niż energia syntezy jądrowej będą finansowane poprzez różne systemy finansowania. Systemy te będą wykorzystywane, osobno lub w połączeniu, do finansowania różnych kategorii działań realizowanych przez siódmy program ramowy.

Decyzje dotyczące programów szczegółowych, programy prac i zaproszenia do składania wniosków będą określać, w odpowiednich przypadkach:

- rodzaj(-e) systemu(-ów) wykorzystywanego(-ych) do finansowania różnych kategorii działań,
- kategorie uczestników (takie jak organizacje badawcze, wyższe uczelnie, przemysł, organy publiczne), które mogą z nich korzystać,
- rodzaje działań (badania, rozwój, demonstracje, szkolenia, upowszechnianie, transfer wiedzy i inne działania pokrewne), które mogą być finansowane w ramach każdego z tych systemów.

W przypadku gdy możliwe jest wykorzystanie różnych systemów finansowania, programy prac mogą określać, jaki system finansowania należy zastosować do tematu, którego dotyczy zaproszenie do składania wniosków.

Istnieją następujące systemy finansowania:

a) Systemy wspierające działania, które są wdrażane przede wszystkim na podstawie zaproszeń do składania wniosków:

1. **Projekty realizowane w ramach współpracy**

Wsparcie dla projektów badawczych prowadzonych przez konsorcja z uczestnikami z różnych państw, mających na celu stworzenie nowej wiedzy, nowych technologii, produktów lub wspólnych zasobów przeznaczonych na badania. Rozmiar, zakres i wewnętrzna organizacja projektów mogą być różne w zależności od dziedziny i tematu. Projekty mogą przyjąć postać ukierunkowanych działań badawczych na małą lub średnią skalę lub projektów integrujących o większych rozmiarach, które do osiągnięcia określonego celu wymagają mobilizacji znacznych zasobów.

2. **Sieci doskonałości**

Wsparcie wspólnych programów badawczych, wdrażanych przez wiele organizacji badawczych łączących swoje działania w danej dziedzinie, prowadzonych przez zespoły badawcze w ramach współpracy w dłuższym okresie. Wdrażanie tych wspólnych programów badawczych będzie wymagało formalnego zobowiązania ze strony organizacji łączących część swoich zasobów i działań.

3. **Działania koordynacyjne i wspierające**

Wsparcie dla działań mających na celu koordynację i wspomaganie badań (tworzenie sieci, wymiany, prace studyjne, konferencje itd.). Działania te mogą także być wdrażane w inny sposób niż poprzez zaproszenia do składania wniosków.

4. **Działania na rzecz promocji i rozwoju zasobów ludzkich i mobilności**

Wsparcie na rzecz kształcenia i rozwoju kariery naukowców.

b) W celu wspierania działań wdrażanych na podstawie decyzji Rady przyjmowanych na wniosek Komisji Wspólnota zapewni wsparcie finansowe inicjatywom finansowanym z wielu źródeł i prowadzonym na szeroką skalę za pomocą następujących wkładów:

- wkładu finansowego na rzecz wdrażania wspólnych przedsięwzięć prowadzonych na podstawie procedur i postanowień określonych w art. 45–51 Traktatu,
- wkładu finansowego na rzecz rozwoju nowych infrastruktur o znaczeniu ogólnoeuropejskim.

Wspólnota będzie wdrażać systemy finansowania zgodnie z przepisami rozporządzenia, które zostanie przyjęte, w celu określenia zasad uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i wyższych uczelni, z odpowiednimi instrumentami pomocy państwa, w szczególności wspólnotowymi ramami pomocy państwa na rzecz badań i rozwoju, jak również międzynarodowymi zasadami obowiązującymi w tym obszarze. W ramach tych międzynarodowych zasad konieczne będzie indywidualne dostosowanie rozmiaru i formy udziału finansowego, w szczególności jeżeli dostępne będzie finansowanie z innych źródeł publicznych, w tym z innych wspólnotowych źródeł finansowania, takich jak Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).

W przypadku uczestników działań pośrednich mających siedzibę w regionach mniej rozwiniętych (regiony konwergencji i regiony najbardziej oddalone⁽¹⁾), zgromadzone zostaną, w miarę możliwości i potrzeb, środki uzupełniające z funduszy strukturalnych.

3. DZIAŁANIA BEZPOŚREDNIE – WSPÓLNE CENTRUM BADAWCZE

Wspólnota podejmie działania wdrażane przez WCB, określone jako działania bezpośrednie.

⁽¹⁾ Regiony konwergencji są zdefiniowane w art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, str. 25). Obejmują one regiony kwalifikujące się do finansowania z funduszy strukturalnych w ramach celu „Konwergencja”, regiony kwalifikujące się do finansowania z Funduszu Spójności.